

ХАРОЛД К. МЕЙЗЪР

ЗАЩИТА ЗА ДВА МИЛИОНА

Превод от английски: Мария Стамболиева, 1987

chitanka.info

Процесът се развиваше добре за обвинението. Нишка по нишка вината се оплиташе като мрежа около обвиняемия Лойд Ашли. Сега, в късния следобед на петия ден, прокурорът Херик свързваше останалите разхлабени краища с помощта на последния си свидетел.

Както можеше да се очаква, случаят запълни първите страници на ежедневниците. Жадните за сензации читатели очакваха нови и нови подробности, а вестниците с готовност им предлагаха откритията си. Налице бяха всички елементи на *cas célèbre*^[1] — красива и както твърдяха, невярна съпруга, очарователен Казанова, сега мъртъв, и съпруг милионер, обвинен в убийство.

До Ашли на масата на защитата седеше адвокатът му Марк Робисън, привидно безучастен към драмата, която се разиграваше пред него. Изпитото му лице беше спокойно, брадичката подпряна с длан. За случайния наблюдател той изглеждаше умислен, почти незаинтересован, но нищо на света не беше по-далеч от истината. Умът на Робисън беше изострен, готов да се залови за всяка грешка, която прокурорът би допуснал.

Защитникът беше сериозен опонент — прокурорът добре знаеше това. Бяха учили в една и съща школа, а Робисън беше работил като помощник-прокурор през мандатите на две администрации. В това си качество той се беше проявил като упорит и безжалостен и беше дал повече от полагаемото му се за препълването на щатския затвор в Осининг.

Както ондатрата обича водата, така за Робисън съдебната зала представляваше естествената среда. Личността му беше внушителна, имаше осанка и глас на роден актьор и бърз, търсец ум, така нужен за майсторското провеждане на кръстосани разпити. Имаше и усет към съдебните заседатели. Непогрешимо разпознаваше най-податливите между тях и въздействуваше върху чувствата и предразсъдъците им. По този начин, дори когато защитата му беше незадоволителна, в края на процеса заседателите си излизаха покрусени.

Но случаят Ашли беше по-сериозен. Защитата на Робисън беше повече от незадоволителна — тя фактически липсваше.

Робисън седеше неподвижно и наблюдаваше последния свидетел на обвинението, Джеймс Келър, полицейски експерт по балистика. Беше блед, набит човек, с бавни движения и провлачен говор. Прокурорът Херик, преминал през встъпителната част, го беше

представил като експерт, а сега изстискваше и последните показания, които щяха да изпратят Ашли във вечността със заглъхнали от воя на високоволтовия ток уши.

Прокурорът взе един тумбест черен револвер, за който беше установено, че принадлежи на обвиняемия.

— А сега, господин Келър — каза Херик, — ви показвам вещественото доказателство №2. Можете ли да ни кажете какъв вид оръжие е това?

— Да, господине. Това е 32-калибров автоматичен колт, известен като джобен модел.

— Виждали ли сте по-рано това оръжие?

— Да, сър, виждал съм го.

— При какви обстоятелства?

— Беше ми предадено в качеството на експерт по балистика, за да установя дали фаталният куршум е бил изстрелян с него, или не.

— Направихте ли експертизата?

— Да.

— Бихте ли казали на съдебните заседатели какво установихте?

Келър се обърна към дванадесетте съдебни заседатели, които седяха, наведени напред. В ложата нямаше жени — Робисън беше използвал всички възможни средства, за да не бъдат включени. Имаше си теория, че мъжете се отнасят с повече разбиране към насилие, вършено от измамни съпрузи.

Келър започна да говори със сух, малко педантичен глас.

— Изстрелях пробен куршум, за да го сравня с куршума, който намерихме в убития. Общите размери и на двата куршума бяха три десети от инча, а теглото им беше седемдесет и четири грама, което ги поставя в клас 32 калибъра. И двата носеха отпечатащи от шест спирални нарези с ляв ход, което е характерно за колта. Освен това с течение на времето всяко оръжие придобива някои характерни особености и всички те се отпечатват на куршума при преминаването му през дулото. Като проверих двата куршума със сравнителен микроскоп...

Робисън прекъсна монолога на Келър с небрежен жест:

— Уважаеми господин съдия, струва ми се, че можем да минем и без дълъг технически трактат на балистична тема. Защитата приема, че фаталният куршум е бил изстрелян от револвера на господин Ашли.

Съдията погледна към Херик:

— Обвинението има ли възражения?

Неохотно, Херик отстъпи.

— Обвинението няма желание да протака този процес повече от необходимото.

Тайно обаче Херик беше недоволен. Предпочиташе да изгражда делото си внимателно и методично, поставяйки първо основите, а после тухла по тухла, докато накрая затисне капака, без да оставя пролуки за изход или да допуска грешки, които да се използват за обжалване. Имаше, разбира се, случаи, когато с готовност приемаше отстъпките на защитата, но с Робисън човек никога не знаеше какво може да очаква и действията му трябваше внимателно да се следят.

Когато Робисън седна на мястото си, Лойд Ашли се обърна към него с тревога в очите:

— Това разумно ли беше, Марк? — Сега, когато животът му беше изложен на риск, Ашли смяташе, че всеки пункт трябва горещо да се оспорва.

— Изобщо няма съмнение по този въпрос — каза Робисън, като съумя, макар и с усилие, да се усмихне окуражително.

Но усмивката не подействува и сега, като гледаше лицето на Ашли, Робисън бе обзет от съчувствие. Колко се беше променил този човек! Обичайната арогантност на Ашли се беше стопила, саркастичният му език беше станал смирен и умолителен. Дори и парите — тези огромни и добре вложени суми — не можеха да му дадат чувство за сигурност.

Робисън не можеше да отрече, че има известна вина за сегашното тежко състояние на Ашли. Познаваха се от години, а контактите им не бяха само делови, но и приятелски. Спомни си онзи ден, само преди два месеца, когато Ашли дойде при него за съвет, освирепял от сдържан гняв и изпълнен с подозрения за изневярата на жена си.

— Имаш ли доказателства? — беше го попитал Робисън.

— Нямам нужда от доказателства. Това са неща, които един мъж усеща. От известно време е студена и недосегаема.

— Искаш ли развод?

— Никога! — Отговорът беше наситен с чувство. — Обичам Ив.

— Какво точно искаш да направя за теб, Лойд?

— Искам да ми дадеш името на някой частен детектив. Сигурен съм, че знаеш някой, на когото мога да се доверя. Ще искам да проследи Ив, да не я изпуска от очи. Ако открие кой е, аз по-нататък зная какво да правя.

Да, Робисън знаеше един частен детектив, на когото можеше да се разчита — един адвокат понякога се нуждае от услугите на такъв опитен агент, който да поразучи биографията и обкръжението на недобросъвестни свидетели, за да могат показанията им да бъдат поставени под съмнение.

И така Ашли нае детектива, а след седмица получи доклада му. Детективът беше проследил Ив Ашли на срещите ѝ с Том Уорд, икономически съветник, комуто бяха поверени ценните книжа на Ашли. Беше наблюдавал явно интимните им разговори в един затънтен бар във Вилидж^[2].

Беше очаквал всичко друго, мислеше си Робисън, но не и насилие. Не че Ашли беше страхливец, но основното му оръжие в миналото бяха думите — острички, язвителни и оскърбителни. Когато се обади от полицейското управление, че Ашли е задържан за убийство, Робисън беше искрено учуден и за миг изпита чувство на вина. Но той не беше от хората, които дълго се обвиняват за липса на далновидност. А Ашли, на когото позволиха едно телефонно обаждане, помоли Робисън да поеме защитата му.

По време на първите разпити в наказателния съд Робисън направи опит да отхвърли обвинението, като представи версията на Ашли проникателно, майсторски. Робисън настояваше, че цялата история е просто злополука, без умисъл и злонамереност, без намерение за убийство. Ашли отишъл в кантората на Уорд и извадил и размахал оръжието си, за да изтръгне от Уорд обещание, че ще престане да се вижда с жена му. Преди да влезе в кантората на Уорд, особено внимателно проверил да не би предпазителят да е освободен.

Но вместо да се скове от страх или да моли за милост, Уорд изпаднал в паника, хвърлил се върху Ашли и се опитал да му отнеме оръжието. Както се кълнеше Ашли, то паднало на бюрото и случайно изгърмяло. Когато влязла секретарката на Уорд, Ашли стоял над трупа.

Като чу тази версия, прокурорът ѝ се присмя и я нарече очевидна измислица. Херик заяви, че обвинението е в състояние да докаже наличието както на мотив, така и на средства и повод за извършване на

престъплението. Така че съдия-следователят нямаше друг избор. Даден беше ход на делото и беше предявено обвинение в предумишлено убийство.

А сега по време на съдебните заседания под председателството на съдията Феликс Коб, на петия ден от процеса, Херик се беше заловил да разбие и последната надежда на Ашли. Той вдигна оръжието така, че да могат да го видят Келър и съдебните заседатели — малко оръжие, което в миг беше отнело един човешки живот.

— Запознат сте с действието на това оръжие, господин Келър, нали?

— Да.

— Като експерт по балистика, как мислите, може ли оръжие от този тип да даде случаен изстрел, и то със спуснат предпазител?

— Не, сър.

— Убеден ли сте в това?

— Напълно.

— Би ли могло да стреля... със спуснат предпазител... ако падне от височина няколко стъпки?

— Не.

— Ако силно се удари в твърда повърхност?

— Не, сър.

— В цялата си практика, двадесет години експертизи и работа с оръжия, чували ли сте някога за подобно произшествие?

— Никога, сър.

Херик се върна на масата на обвинението.

— Защитата може да започне разпита.

— Часът е четири без пет — каза съдията. — Мисля, че можем да закрием заседанието. — Той се обърна към съдебните заседатели. — Надявам се, че няма да забравите указанията ми, господа. Умолявате се да не обсъждате делото помежду си и на никого да не позволявате да го обсъжда във ваше присъствие. Не си съставяйте и не изразявайте каквото и да било мнение, преди да сте изслушали всички показания. Съдът се оттегля до утре сутринта в десет часа.

Той оправи черната си тога и се оттегли. Всички останали останаха по местата си, докато един разсилен не изведе съдебните заседатели през страничната врата. Един от приставите се приближи и докосна рамото на Ашли.

Ашли се обърна към Робисън с изпито и уморено лице. През последните няколко седмици доста беше отслабнал и кожата на врата му висеше отпусната. Кръвоносните съдове на хлътналите му очи бяха зачервени, а в ъгъла на дясното му слепоочие непрекъснато играеше един непокорен мускул.

— Утре е последният ден, нали, Марк?

— Почти. — Робисън се съмняваше, че цялата защита ще отнеме повече от едно-единствено заседание. — Като се изключи произнасянето на присъдата.

— Да тръгваме, господин Ашли — каза стражата.

— Слушай, Марк — погледът на Ашли внезапно стана напрегнат, — трябва да поговорим. Това... това е абсолютно необходимо.

Робисън внимателно изгледа клиента си.

— Добре, Лойд. Ще дойда след около четвърт час.

Ашли тръгна със стражата и изчезна през една врата зад мястото на съдията. Няколко зяпачи все още се мотаеха в залата. Робисън събра листата и бележките си и ги пхна в чантата. Облегна се на стола и започна да разтрива затворените си клепачи с върховете на пръстите, а пред очите му все още беше лицето на Ашли. Този човек беше уплашен до смърт. При това, помисли си Робисън, напълно основателно. Независимо от предупреждението, което съдията отправи към заседателите, да не стигат до никакви изводи, опитът на Робисън му подсказваше, че те вече са направили това.

Виждаше всички признаци — начинът, по който се измъкнаха един по един, като извъръщаха очи, за да не гледат обвиняемия. Никому не е особено приятно да прати друго човешко същество на електрическия стол. Вероятно и Ашли беше усетил това чувство на обреченост.

Когато Робисън стигна до коридора, видя Ив Ашли, която чакаше пред южното крило асансьора. Изглеждаше малка и безпомощна, сякаш дори и костите на тялото ѝ се бяха смалили. Робисън тръгна нататък, но преди да стигне до нея, тя беше погълната от слизащата тълпа.

Реакцията на Ив го беше изненадала. Приемаше историята много тежко и беше като болна, обзета от самообвинения и угризения. Спомни си посещението и в кантората му веднага след убийството.

— Знаех, че ревнува — беше казала с изпълнени с болка очи, — но подобно нещо и през ум не ми е минавало. И през ум! — През цялото време кършеше ръце. — О, Марк! Те ще го пратят на електрическия стол, зная, че така ще стане. И За всичко това съм виновна аз!

Той ѝ беше отговорил остро.

— Слушай, нямаше откъде да знаеш, че ще стане така. Опитай се да се съвземеш, моля те. Ако рухнеш, няма да си от полза нито на себе си... нито на Лойд. Ти не си виновна.

— Виновна съм! — Устните ѝ трепереха. — Трябваше да очаквам такова нещо. Какво направих! Двама души. Том вече е мъртъв, а Лойд скоро ще бъде...

— Стига вече! — беше разтърсил раменете ѝ.

— Трябва да го измъкнеш! — извика тя пламенно. — Моля те, Марк. Иначе никога няма да си простя.

— Ще направя всичко, което мога.

Но знаеше какви са шансовете. Обвинението имаше много силни козове. Мотив, средства и повод...

Асансьорът го отведе долу и той сви към килиите на задържаните откъм входа на Уайт стрийт. След обичайните формалности го въведеха в стаята за срещи, а малко след това доведоха Лойд Ашли. Седнаха от двете страни на масата.

— Е, добре, Марк. Искам да зная истината. Как ти изглеждат нещата?

Робисън сви рамене:

— Процесът още не е свършил. Никой не може да каже какво ще реши съдът.

— Стига шеги, Марк. Нали ги видях, видях лицата им.

Робисън отново сви рамене.

— Виж какво, Марк. Ти доста отдавна си ми адвокат. Много сделки сме сключили заедно. Виждам как действуваш. Зная как работи умът ти. Ти си умен. Находчив си. Много високо ценя способностите ти, но аз... аз... — Ашли не намираше думи.

— Не си ли доволен от начина, по който се справям със защитата?

— Не съм казал това, Марк.

— Не смяташ ли, че извличам максималното отвсякъде?

— Да, в законните рамки. Но съм те виждал и в други дела. И съм те виждал да правиш куп фокуси. А сега изведнъж си станал така ужасно добросъвестен, че просто не мога да те позная. Защо, Марк? Какво се е случило?

— Не мога да намеря никаква вратичка, Лойд. Ето защо. Никаква пролука в обвинението. Ръцете ми са вързани.

— Отвържи ги.

— Как? — кротко попита Робисън.

— Слушай, Марк — Ашли здраво стискаше с пръсти ръба на масата, — ти знаеш почти толкова за финансовото ми положение, колкото и аз. Знаеш колко наследих, а и колко спечелих. В момента имам около четири милиона долара. — Той стисна устни. — Може би Ив затова се омъжи за мен. Не зная. Както и да е, това са доста пари и ми се иска да имам възможността да похарча нещо от тях. Но в случай че ме осъдят, няма да имам такава възможност.

Ашли навлажни устни и продължи:

— Ако съм мъртъв, парите няма да ми бъдат от полза. Ако съм жив, мога да правя всичко, което искам, и с доста по-малко. Ако има някой, който да е в състояние да ме измъкне, дори и на този етап от играта, това си ти. Не зная как, но имам някакво чувство — усет, интуиция, както искаш го наречи. Все НЕЩО можеш да измислиш. Имаш въображение за това. Зная, че можеш да го направиш.

Робисън беше обзет от силна възбуда.

Ашли се наведе напред:

— Наполовина — каза той, с дрезгав глас. — Равна подялба, Марк, на всичко, което имам. Половината на теб, половината на мен. Възнаграждение от два милиона долара, Марк. До края на живота си ще бъдеш финансово независим. Само помисли за някаква пролука. Искам оправдателна присъда.

Робисън бързо каза:

— Ще потвърдиш ли това в писмен вид, Лойд?

— Разбира се!

Робисън извади празен лист от чантата си. Започна да пише бързо, но текстът беше ясен и недвусмислен. Подаде листа на Ашли, който му хвърли бегъл поглед, взе писалката и надраска подписа си. С леко треперещи пръсти Робисън сгъна документа и го прибра.

— Имаш ли някакви идеи, Марк?

Адвокатът седеше неподвижно, а гладкото му лице беше безизразно. Да, имаше една идея, при това идея, която не беше съвсем нова. Спомни си как преди три нощи се изправи като свещ в леглото си, поразен от нахлулите в главата му мисли. За момент беше обмислил идеята, претеглил възможностите ѝ, а после беше отпуснал глава обратно върху възглавницата и се беше изсмял на глас в тъмнината.

Беше находчиво, забавно дори, макар и по зловещ начин. Но не можеше да използва такова нещо. Сега изведнъж мисленето му се беше променило, а скрупулите бяха изчезнали. Едно възнаграждение от два милиона долара има доста голяма убедителна сила. Хората извършват много сериозни престъпления — включително и убийства — и за много по-малко.

Сега възможностите, които криеше тази идея, изведнъж изпъкнаха отчетливо, ясно и дръзко. Нямаше гаранции за успех. Щеше да се наложи да се справи с доста неизвестности, повечето от тях в главите на дванадесет мъже — дванадесетте мъже в ложата на съдебните заседатели.

— Разчитай на мен — каза Робисън, като внезапно се изправи. — Успокой се, Лойд. Опитай се да поспиш малко нощес. — Той се обърна към вратата, като властно махна на стражата.

Залязващото слънце беше охладило въздуха и Робисън закрачи енергично, а в главата му се въртяха подробности от плана. Етично? Не би казал. Но пък и Робисън рядко се притесняваше от дребнави морални съображения. Като адвокат жънеше успех след успех. Гласът му беше голям плюс — можеше да бъде мек и отзивчив или хаплив и надменен. Новаците около сградата на наказателния съд още говореха за последното дело на Робисън като помощник-прокурор и си спомняха безжалостния му разпит на подсъдимия, обвинен в кражба с взлом. Беше успял, а при произнасянето на най-строгата присъда разяреният обвиняем се беше обърнал към него с обещание за мъст. По-късно беше получил жлъчни, заплашителни писма от близките на този човек.

По тези причини Марк Робисън беше получил разрешително за носене на оръжие и всяка година го подновяваше. Винаги носеше разрешителното в портфейла си.

Първото място, което посети, беше на Сентър стрийт, недалеч от главното управление на полицията — едно малко магазинче, специализирано в продажба на огнестрелни оръжия. Разгледа изложеното, внимателно избра автоматичен колт джобен модел калибър 32 и кутия патрони. Собственикът провери разрешителното му и уви покупката.

След това Робисън взе такси до кантората си. Секретарката му, мис Грeъм, прекъсна тракането на машината, за да му подаде списъка с телефонните обаждания. Като видя замисления вид на лицето му, реши да не го разпитва за хода на процеса. Той продължи навътре към кабинета си.

Мебелите в кабинета наскоро бяха сменени и Робисън беше доволен от ефекта. На стената срещу бюрото висеше картина с деветимата съдии от Върховния съд на Съединените щати. Странното събитие, което сега се случваше пред тези многоуважаеми господа, вероятно нямаше равно на себе си в цялата им съвкупна история.

Марк Робисън разгъна пакета и за миг претегли оръжието в ръката си. После, без повече да се двоуми, вкара три патрона в пълнителя и го натъпка в колта. Стисна зъби и повдигна оръжието, насочи го към лявата си ръка, малко над лакътя, и натисна спусъка.

Отекващата експлозия кънтеше в ушите му. Робисън не беше стоик. Почувствува ужасната остра болка като дамгосване с нажежено желязо и извика. В следващия миг стисна зъби, посегна с палец към предпазителя и го върна обратно.

Минута след това вратата рязко се отвори и от нея се показа обезпокоеното лице на мис Грeъм. С внезапен ужас тя видя бледността на Робисън и увеличаващото се петно на ръкава му. Едва задуши писъка си.

— Няма нищо — грубо каза Робисън. — Стана злополука. Стига сте зяпали, извикайте лекар. Има един надолу по коридора.

Мис Грeъм хукна. Настойчивият ѝ разказ прекъсна работата на лекаря, каквато и да беше тя, и го доведе бегом с омачканата му черна чанта.

— Е — каза той, като хвърли бърз и изпълнен с отвращение поглед към оръжието, — какво става тук? Злополука тип „не знаех, че е зареден“?

— Не съвсем — отвърна сдържано Робисън.

— Хайде сега да смъкнем сакото. — Докторът му помогна, а после разкъса ръкава на ризата на адвоката от маншета до рамото, за да открие раната, и заразглежда кървищата ръка.

— Хмм — каза докторът, — изглежда по-зле, отколкото е. Щастливец сте вие, господин адвокат, няма скъсани мускули и артерии. Е, малко загуба на тъкан и леко повреждане на ставата...

Бръкна в чантата си и извади оттам дезинфекционно средство. То изгори ръката на Робисън като пламък. После, след като превърза и бинтова раната, докторът се отдръпна малко назад, за да огледа делото си.

С малко виновен вид каза:

— Знаете закона, господин адвокат. Всеки път, когато се вика лекар за рана от огнестрелно оръжие, той е длъжен да уведоми полицията. Просто нямам избор.

Робисън едва потисна усмивката си. Ако докторът не беше запознат със закона, веднага щеше да го осведоми. Съвсем определено държеше да дойде полицията. Тя беше съществено звено в плана му.

Вече си представяше заглавията във вестниците: „РОБИСЪН СЛУЧАЙНО РАНЕН“, „ЗАЩИТНИКЪТ РАНЕН ПО ВРЕМЕ НА ЕКСПЕРИМЕНТ“ и приказките как се е опитал да наподоби условията в кантората на Уорд, като съзнателно е изпуснал оръжието върху бюрото си...

Точно в десет часа на следващата сутрин един от съдебните пристави стана в част III и подхвана напевно ритуала:

„Станете всички! Уважаемият съдия на Съда на общите заседания за Нюйоркски окръг“.

Зад масата се отвори врата и съдията Коб влезе енергично, с развяваща се зад него тога.

— Седнете, моля — каза приставът, потропвайки с чукчето. — Заседанието на съда започва.

Съдията отправи странен поглед към Робисън и огледа ранената му ръка, поддържана от черна копринена превръзка, прехвърлена през врата на адвоката.

— Повикайте свидетеля — каза той.

Джеймс Келър положи клетва, както му е редът, и зае мястото си на свидетел.

Дванадесетте заседатели се наведоха напред, възбудени от вълнение и очакване. Прокурорът Херик седеше на масата на обвинението, внимателен, нащрек. Робисън се усмихна вътрешно, като си припомни съдържания поздрав на прокурора. Дали Херик подозираше истината? Може би.

— Защитата може да започне разпита — каза съдията Коб.

Докато Робисън се изправяше, в залата се разнесе шепот. Той застана полуобърнат, така че всеки да може да види ранената му ръка в копринената ѝ люлка. Видя Ив Ашли на първия ред, отправила към него красноречиво умоляващ поглед.

Робисън отиде до масата на секретаря и взе револвера на Ашли. Като го държеше в ръка, той се приближи до Келър и се обърна към свидетеля:

— Е, господин Келър, ако добре си спомням, вие вчера заявихте, че сте изстреляли пробен куршум от този револвер, нали така?

— Да, сър, така е — гласът на Келър звучеше предпазливо.

— Искахте да докажете, че именно от този револвер и от никой друг е бил изстрелян фаталният куршум?

— Точно така.

— Предполагам, че сте освободили предпазителя, преди да направите теста?

— Естествено. Иначе и досега можех да си стоя там в лабораторията и да натискам спусъка.

Някой в залата започна да се киска, а един от помощниците на Херик се ухили. Самоувереността на Келър видимо нарасна.

Робисън го погледна строго:

— Това едва ли е най-подходящият момент да си проявявате чувството за хумор, господин Келър. Съзнавате ли, че показанията ви могат да изпратят на електрическия стол един невинен човек?

Ръката на Херик се устреми нагоре:

— Моля последната забележка да бъде зачеркната.

— Да — каза съдията, — ще бъде зачеркната и заседателите ще я игнорират.

— Значи сте абсолютно сигурен — каза Робисън, — че предпазителят трябва да бъде освободен, преди да се произведе

изстрел?

— Абсолютно.

— Също така ли сте сигурен, че предпазителят на оръжие от този тип не може да се разхлаби при дадени обстоятелства?

Келър се подвоуми.

— Да, доколкото ми е известно.

— Правили ли сте някога такъв тест?

— Моля?

— Зареждали ли сте някога този револвер, вещественно доказателство № 2, и опитвали ли сте да го пуснете върху твърда повърхност?

— Та... такова нещо не съм опитвал, сър.

— Макар и да знаехте върху какво ще се гради защитата ни?

Келър запристъпя нервно и погледна към Херик, но не намери подкрепа в безизразното лице на прокурора.

— Моля ви да отговорите на въпроса. — Гласът на Робисън вече не беше дружелюбен.

— Не, сър, не съм.

— Но защо, господин Келър? Защо не направихте такъв експеримент? Та не ви ли се струва очевидно, че това е първото нещо, което трябваше да направите? Или се страхувате, че може да се потвърди разказът на обвиняемия?

— Не, сър, съвсем не.

— Тогава защо?

— Просто не ми мина през ума — измънка Келър.

— Така значи, не ви е минало през ума! Обвиняват човек в предумишлено убийство, в този процес става дума за живота му, очаква го електрически стол, а на вас не ви е минало през ума да направите този едничък прост експеримент, за да разберете дали пък не казва истината.

Келър почервения от врата до бузите. Седеше мълчаливо и се въртеше на свидетелския стол.

— Нека да се запише в протокола, че свидетелят не е отговорил — каза Робисън. — И така, сър, вие вчера дадохте показания, че оръжие от този тип не би могло да даде изстрел, ако се пусне върху твърда повърхност, така ли беше?

— Ако е сложен предпазителят.

— Разбира се.

— Мисля... Да, мисля, че така беше.

— Никакви съмнения ли нямате за това?

Келър преглътна нервно, като погледна към ръката на Робисън.

— Ами... не.

— Такааа... — Робисън премести оръжието в лявата си ръка, която стърчеше извън превръзката с леко надути пръсти. С дясната ръка извади от джоба на палтото си 32-калибров патрон. С несръчни движения зареди револвера и вкара патрона в цевта. Доближи се до свидетеля и понечи да му подаде револвера с лявата си ръка, но внезапно замръзна с изкривено от болка лице. Гримасата му беше изразителна и драматична. После мрачно премести револвера в дясната си ръка и го подаде на свидетеля.

След това каза бавно и провлачено:

— Сега, господин Келър, бихте ли погледнали предпазителя на вещественно доказателство № 2? Кажете ни, предпазителят добре ли е нагласен за предотвратяване на стрелба?

— Да.

— А сега, сър, бихте ли станали, ако обичате? Бих искал да докажете на Негово Превъзходителство, на тези дванадесет заседатели и на зрителите в залата, че **ВЪПРОСНОТО ОРЪЖИЕ В НИКАКЪВ СЛУЧАЙ НЕ БИ МОГЛО ДА ДАДЕ ИЗСТРЕЛ, АКО СЕ ПУСНЕ ВЪРХУ МАСАТА НА СЪДИЯТА**. Просто го пуснете отвисоко, ако обичате, или пък го ударете върху масата.

Залата зажува, а Херик скочи и се приземи на два крака пред съдийската маса. Мускулите на челюстта му бяха свити от гняв.

— Възразявам, Ваше Превъзходителство. Това е абсолютно нередно, евтин панаирджийски трик, изключително опасен за... — Той се улови и премълча останалата част от изречението. Собствените му думи, произнесени импулсивно, съдържаха признание, макар и слабо, че оръжието може да даде изстрел.

Обратно, гласът на Робисън беше спокоен и трезв:

— Уважаеми господа съдии, този свидетел даде показания под клетва в качеството си на квалифициран специалист. Просто го моля да докаже собствените си показания.

Съдията Коб отвърна с неохота:

— Възражението се отхвърля.

— Моля, господин Келър, започвайте — каза Робисън. — Докажете на съда и на заседателите, че вещественото доказателство №2 не би могло да даде изстрел така, както твърди обвиняемият.

Когато Келър стана, всички в залата притихнаха. Той бавно вдигна оръжието и го задържа надвиснало над масата, а на лицето му беше изписана някаква смесица от безпокойство и страх.

Ръката на Келър помръдна, Робисън затаи дъх. Съдията, като се опитваше да стане незабележим, започна да се смъква надолу по стола, сякаш за да се смали като евентуална мишена.

— Чакаме — каза Робисън меко и ясно.

По слепоочията на Келър избиха капчици пот. Не беше ли напрегнал мускулите си? Не беше ли вдигнал оръжието малко по-високо? Никой в залата не можеше да определи със сигурност.

— Моля, действайте, господин Келър — каза Робисън, вече рязко, — нямаме цял ден на разположение.

Погледите им се срещнаха и се заковаха. Робисън бавно започна да оправя превръзката си. Келър пое дълбоко дъх, а после внезапно се върна на мястото си. Оръжието остана да виси отпуснато между коленете му.

В залата се надигна облекчена въздишка.

Присъдата, както всички усещаха, беше ясна. Заключениевата реч на Робисън беше пример за съдебна реторика, а съдията, като даде указания на съдебните заседатели да не оставят в решението си място за повече от разумно съмнение, почти не им даде възможност за избор. Оттеглиха се за по-малко от час и се върнаха със заключение „невинен“.

Лойд Ашли нямаше ликуващ вид. От дългото напрежение беше на границата на нервно изтощение. Робисън докосна рамото му.

— Хайде, Лойд. Всичко свърши. Сега си свободен. Да отидем в кантората ми. Мисля, че трябва да уредим някои делови въпроси.

Ашли се раздвижи.

— Разбира се — каза той, като се усмихна сдържано.

Промъкнаха се през тълпата и хванаха такси. Заключениеватите постановления на съдията бяха отнели целия следобед, така че когато стигнаха до кантората на Робисън, вече се смрачаваше. Робисън въведе Ашли в кабинета си и запали лампите.

За да отпразнуват случая, адвокатът извади една бутилка и наля две чаши. И двамата изпразниха чашите си на един дъх. Робисън подаде на клиента си кутията с пури и запали пурата му със запалката си. Ашли се облегна назад, като вдишваше силния дим на дългата тънка пура.

— Е, Марк — каза той, — знаех, че можеш да го направиш. Ти изпълни своята част от сделката. Предполагам, че сега искаш да изпълня моята.

Робисън махна осъдително с ръка.

— Имаш ли празен чек?

Робисън знаеше, че някъде в стаята на секретарката има чекова книжка. Държеше я подръка за тези клиенти, които се нуждаеха от защита, но идваха при него с недостатъчно пари в брой. Той излезе в приемната, затършува в шкафа и накрая намери чековата книжка.

Лойд Ашли се беше преместил и сега седеше зад бюрото на Робисън. Пое празния чек и писалката на Робисън. Без да му мигне окото, попълни чек за два милиона долара.

— Казах по равно, Марк. Може да получиш и нещо отгоре. Ще разберем, след като деловодителят ми прегледа книгата.

Робисън пое чека и го задържа, с поглед, прикован от дългата редица цифри. Ранената му ръка леко пулсираше, но не го беше грижа. До него достигна гласът на Ашли, мек и някак странен.

— О, да, Марк. Ще получиш и нещо отгоре. Може би ще мога да уредя да го получиш още сега.

Робисън вдигна поглед и видя 32-калибровия автоматичен пистолет в ръката на Ашли. Палецът му беше върху предпазителя.

— Намерих това в бюрото ти — каза Ашли. — Сигурно е револверът, който снощи си използвал. Каква ирония, Марк, нали? Сега имаш единственото нещо, което значи за теб повече от всичко на света — пари, — а така и няма да можеш да похарчиш и едно пени от тях.

На Робисън никак не му хареса изражението в очите на Ашли.

— За какво говориш?

— Помниш ли оня частен детектив, който ми препоръча? Интересно, след онези неприятности с Уорд така и нямах възможност да го освободя от задълженията му. Тъй че той продължил да следи Ив през цялото време, докато бях в затвора. Между другото само преди

два дни ми представи доклад. Предполагам, че не е нужно да ти казвам какво съдържаше той — с кого се среща, кой в действителност е другият мъж.

Робисън беше пребледнял.

Оръжието в ръката на Ашли не трепваше.

— Знаеш ли, Марк, струва ми се, че ти си почти толкова виновен за смъртта на Уорд, колкото и аз. В края на краищата кой убеди Ив да го използва като примамка, така че вие с нея да не пострадате? Ти вероятно. Ив никога не е имала толкова развито въображение.

Сега лицето на Робисън беше обляно в пот, а гласът му се снижи до шепот.

— Почакай, Лойд, изслушай ме...

— Не, предпочитам да не правя това. Прекалено добре умееш да убеждаваш хората. Не забравяй, че и днес в съда имах възможност да се уверя в способностите ти. От два дни го обмислям. Но развързката се ускори, понеже намерих револвера ти. Тук, струва ми се, има някаква справедливост. Ти ме принуди да убия един невинен човек. Сега не виждам причина да не убия виновния.

От двата изстрела, които проехтяха, Марк Робисън чу само първия.

[1] Известен случай (фр.). — Б.пр. ↑

[2] Гринич Вилидж — квартал в Ню Йорк. — Б.пр. ↑

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.